

Έκθεση Διαβούλευσης Ο περί της Πρωτοβουλίας Πολιτών Νόμος του 2024

Το Γραφείο του Επιτρόπου του Πολίτη, μεταξύ 22 Απριλίου και 17 Ιουνίου 2024, πραγματοποίησε δημόσια διαβούλευση για το νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί της Πρωτοβουλίας Πολιτών Νόμος του 2024», σκοπός του οποίου είναι η ρύθμιση της διαδικασίας της πρωτοβουλίας πολιτών στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης, επηρεαζόμενα μέρη και εμπλεκόμενοι φορείς, εξέφρασαν τις απόψεις και εισηγήσεις τους προς το Γραφείο του Επιτρόπου του Πολίτη. Ειδικότερα, εκφράστηκαν οι ακόλουθες απόψεις και εισηγήσεις:

1. Η Επίτροπος Νομοθεσίας, επεσήμανε ορισμένες ερμηνευτικές προσθήκες ή/και τροποποιήσεις στο νομοσχέδιο (διαδικασία χάραξης δημόσιας πολιτικής, Επίτροπος του Πολίτη, επίσημος διαδικτυακός τόπος πρωτοβουλίας πολιτών, πρωτοβουλία πολιτών), την ανάγκη επεξήγησης του όρου «δέσμευση» από μέρους της κυβέρνησης, τον περαιτέρω έλεγχο στα περί εκτελεστικών αρμοδιοτήτων, την συμπερίληψη και του ΕΔΑΔ εκτός από Διεθνές Δίκαιο ως προϋποθέσεις συμβατότητας των πρωτοβουλιών και γενικά συστήνει συνεννόηση με Νομική Υπηρεσία σε θέματα που αφορούν τη νομιμότητα διαδικασιών.
2. Η Δικηγόρος της Δημοκρατίας κ. Ελένη Κουζουπη σε ηλεκτρονικό μήνυμα επισημαίνει, έχοντας υπόψιν και βάσει πάντα την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία πολιτών τη διασαφήνιση και αναδιατύπωση αρκετών όρων και αναφορών (π.χ. δράση≠νομοθετικό μέτρο, σκοπός νόμου, θητείες≠δια νόμου, ρόλος Επιτροπής, μέλη Επιτροπής, Υπουργός/Υφυπουργός κτλ), την απάλειψη της αναφοράς στην υποβολή της αίτησης στην αγγλική γλώσσα μιας και δεν είναι επίσημη γλώσσα του κράτους, την συμπερίληψη της αναφοράς και στο ενωσιακό μαζί με το διεθνές δίκαιο, εξέταση του θέματος των κυρώσεων κ.α..
3. Η κ. Μιράντα Χρυσοστόμου εκ μέρους της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού, ανάμεσα σε άλλα εισηγείται την επανεξέταση των χρονοδιαγραμμάτων, την δυνατότητα στήριξης πρωτοβουλίας μέσω γραπτής δήλωσης και την πρόνοια για άτομα με ψηφιακό αναλφαριθμητισμό.
4. Ο Δρ. Γιάννης Λαούρης έθεσε προς προβληματισμό το θέμα της διασαφήνισης του βασικού λόγου στο Προοίμιο, θεωρεί τις αναφορές στις ευρωπαϊκές οδηγίες υπερβολικές και «μειωτικές» ως προς τον ρόλο της Κύπρου.
5. Η Ιφιγένεια Κάτση εκ μέρους του Οργανισμού Κοινωνικής Πολιτικής και Δράσης τόνισε το θέμα του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού και εισηγείται την εισαγωγή αναφοράς για ανάρτηση του ιστορικού όλων των Πρωτοβουλιών διαδικτυακά.
6. Ο ΠΣΣΕ προτείνει τη συμμετοχή του Προέδρου του, ως μόνιμο μέλος της Επιτροπής Εξέτασης Πρωτοβουλίας Πολιτών.

7. Η κ. Μιχαέλα Μάρκου θίγει το ηλικιακό όριο συμμετοχής (με εισήγηση για μείωση), την πρόνοια για άτομα με ψηφιακό αναλφαριθμητισμό και αναπηρίες και αύξηση του χρονικού διαστήματος για τη διαδικασία εξέτασης της πρωτοβουλίας πολιτών.
8. Σε προκαταρκτική συνάντηση συζήτηση επί του νομοσχεδίου με κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς και μη-κυβερνητικούς οργανισμούς που πραγματοποιήθηκε στο Προεδρικό Μέγαρο την 30^η Μαΐου 2024 μεταξύ άλλων προτάθηκαν η επανεξέταση των χρονοδιαγραμμάτων, των υπερδικαιωμάτων στην Επιτροπή στο άρθρο 12 και η συγκεκριμενοποίηση των περιορισμών, η δυνατότητα ανάληψης πρωτοβουλιών και από νομικά πρόσωπα και φορείς και η δυνατότητα πιστοποίησης των στοιχείων υπογραφών μέσω της «ΑΡΙΑΔΝΗΣ».

Το Γραφείο του Επιτρόπου του Πολίτη, στη βάση των απόψεων και εισηγήσεων στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης για το εν λόγω νομοσχέδιο, προχώρησε στην αναθεώρηση του αρχικού κειμένου. Ειδικότερα, στο τελικό διαμορφωμένο κείμενο του νομοσχεδίου, έχουν διενεργηθεί οι ακόλουθες αλλαγές:

1. Προσθήκη ορισμού του «Επιτρόπου του Πολίτη».
2. Αντικατάσταση του/της Υπεύθυνου/ης της Ακαδημίας της Νομικής Υπηρεσίας στη σύνθεση της Επιτροπής Εξέτασης Πρωτοβουλίας Πολιτών, με εκπρόσωπο της Νομικής Υπηρεσίας, ως μέλος.
3. Προσθήκη του/της Προέδρου του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού, στη σύνθεση της Επιτροπής Εξέτασης Πρωτοβουλίας Πολιτών, ως μέλος.
4. Προσθήκη επιφύλαξης που επιτρέπει στο Γραφείο του Επιτρόπου του Πολίτη, να παρέχει την απαραίτητη υποστήριξη για τη συμπλήρωση και υποβολή της ηλεκτρονικής δήλωσης υποστήριξης, σε άτομα τα οποία αδυνατούν να συμπληρώσουν την εν λόγω δήλωση ηλεκτρονικά.
5. Καθορισμό Υπουργού Οικονομικών ως αρμόδιου για επιβολή διοικητικού προστίμου.